

**DÖVİZ POZİSYONUNU ETKİLEYEN İŞLEMLERİN TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI TARAFINDAN İZLENMESİNE İLİŞKİN
USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK**

Resmî Gazete Tarihi: 17.02.2018

Resmî Gazete Sayısı: 30335

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, döviz pozisyonunu etkileyen işlemleri izlemek üzere Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının belirleyeceği firmalardan bilgi ve belge toplamasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Bankanın, döviz pozisyonunu etkileyen işlemlerini izleyeceği firmaları, istenilecek bilgi ve belgeleri, bu bilgi ve belgelerin toplanma ve izlenme yöntemini, paylaşımını, doğruluğunun denetimini ve konuya ilişkin destek hizmeti teminini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 44 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Açıklama formu: Sistemde bulunan, veri formu girişleri yapılırken uyulması gereken kuralları,
- b) Banka: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,
- c) (Mülga:RG-24/2/2021-31405)
- ç) (Mülga:RG-24/2/2021-31405)
- d) Destek kuruluşu: Bankaca belirlenen, Sistemin alt yapı ortamını kuran, yazılım, bakım, operasyon (Değişik ibare:RG-24/2/2021-31405) veya destek hizmeti temin eden danışman şirketi,
- e) Elektronik imza: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu kapsamında, başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi,
- f) (Değişik:RG-24/2/2021-31405) Finansal raporlama çerçevesi: Bankaca bildirimler için belirlenecek olan; Vergi Usul Kanununu, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğini, KGK düzenlemelerine göre uygulanan Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını, Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardını,
- g) (Değişik:RG-19/9/2018-30540) Firma: Bildirimle yükümlü olan gerçek kişiler ile 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda tanımlanan banka ve finansal kuruluşlar

haricindeki özel hukuk tüzel kişilerini, büyükşehir belediyeleri ve belediyeler ile bunların bağlı işletme ve idareleri ile sermayelerinin yarısından fazlasına tek başına veya birlikte sahip oldukları iktisadi teşebbüslerini, kamu iktisadi teşebbüslerini ve yükseköğretim kurumlarını,

ğ) İmza oluşturma aracı: Elektronik imza oluşturmak üzere, imza oluşturma verisini kullanan yazılım veya donanım aracını,

h) KGK: Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunu,

ı) MERSİS: Merkezi Sicil Kayıt Sistemini,

i) Sistem: Sistemik Risk Veri Takip Sistemini,

j) Sistem kullanıcısı: Banka ve Sisteme giriş yapan, verileri doğrulayan firma, firma **(Değişik ibare:RG-24/2/2021-31405)** yetkilisini,

k) Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS): KGK tarafından Türkiye Muhasebe Standardı, Türkiye Finansal Raporlama Standardı, Türkiye Muhasebe Standardı Yorum ve Türkiye Finansal Raporlama Standardı Yorum adlarıyla yayımlanan standartları,

l) Türkiye Muhasebe Standartları (TMS): KGK tarafından yayımlanan, Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardını ve KGK tarafından farklı işletme büyüklükleri, sektörler ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlar için belirlenen standartları ve bunlarla ilişkili diğer düzenlemeleri,

m) **(Mülga:RG-24/2/2021-31405)**

n) Veri formu: Sistem kapsamında bu Yönetmelik uyarınca belirlenecek firmaların girişini yapmakla yükümlü olduğu ve Banka tarafından belirlenen formu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yükümlülük ve Bildirim Usulü

Yükümlülük

MADDE 5 – (1) Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan yabancı para nakdi krediler ile döviz endekli kredilerinin toplamı ilgili **(Ek ibare:RG-24/2/2021-31405)** aylık hesap döneminin son iş günü itibarıyla 15 milyon ABD doları ve üstünde olan firmalar, veri formu ile talep edilen bilgileri, açıklama formuna uygun olarak Bankaya müteakip **(Değişik ibare:RG-24/2/2021-31405)** aydan itibaren bildirmekle yükümlüdür. Kredi tutarlarının ABD doları karşılığı ilgili dönemin son iş gününe ilişkin Resmî Gazete’de yayımlanan döviz alış kuru kullanılarak belirlenir.

(2) Bildirimle yükümlü olup olunmadığının belirlenmesinde, firmanın yabancı para nakdi kredileri ile döviz endekli kredileri toplamı hesaplanırken varsa son hesap dönemine ilişkin TMS’lere göre hazırlanan finansal durum tablosu, TMS’lere göre hazırlanmış finansal durum tablosunun bulunmaması durumunda ise vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan bilanço dikkate alınır.

(3) Bildirimle yükümlü olan firmanın, yabancı para nakdi krediler ile döviz endekli kredileri toplamı Bankaca tanımlanan sınırın altında kalması durumunda, müteakip yıllık hesap döneminden itibaren bildirim yükümlülüğü sona erer.

(4) **(Mülga:RG-24/2/2021-31405)**

(5) Firma yönetimi Bankaya bildirilecek verilerin tam ve doğru olmasından sorumludur.

(6) **(Ek:RG-19/9/2018-30540) (Mülga:RG-24/2/2021-31405)**

Bildirim usulü

MADDE 6 – (1) Firma tarafından finansal raporlama çerçevesine uygun olarak hazırlanan veriler veri formu kullanılmak suretiyle Bankaya bildirilir.

(2) Bildirim, Sistemde bulunan açıklama formuna uygun olarak yapılır. Bu kapsamda veri girişi, açıklama formunun ekinde bulunan ve veri girişiyle ilgili kuralları tanımlayan kullanıcı kılavuzunda ve Sistemde bulunan tüm adımlar izlenerek eksiksiz olarak yapılır.

(3) **(Değişik:RG-24/2/2021-31405)** Veri formu, belirlenen finansal raporlama çerçevesine uygun olarak aylık hesap dönemleri için hazırlanır. Bildirimler en geç müteakip ayın son gününe kadar tamamlanır.

(4) **(Ek:RG-19/9/2018-30540) (Mülga:RG-24/2/2021-31405)**

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Doğruluk Denetimi

Bağımsız denetim

MADDE 7 – **(Mülga:RG-24/2/2021-31405)**

Banka tarafından yapılan doğruluk denetimi

MADDE 8 – (1) Banka, firma tarafından bildirilen verilerin **(Mülga ibare:RG-24/2/2021-31405)** kontrollerini gerçekleştirir.

(2) İhtiyaç duyulması halinde Banka tarafından yükümlüler nezdinde denetim yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sistemik Risk Veri Takip Sistemi

Sistemin kuruluşu ve işleyişi

MADDE 9 – (1) Banka, kur riski yönetiminde etkinliği arttırmak amacıyla veri tabanı ve düzenlemelerden oluşan Sistemik Risk Veri Takip Sistemini kurar.

(2) **(Değişik:RG-19/9/2018-30540)** Sistemin işletimi, Banka adına ve vereceği talimatlar doğrultusunda destek kuruluşları tarafından gerçekleştirilebilir. Destek kuruluşları, Sistemdeki bilgilerin gizliliğini korumakla yükümlüdür.

(3) **(Değişik:RG-24/2/2021-31405)** Sistemin kullanıcıları Banka ve firmalardır.

(4) **(Mülga:RG-24/2/2021-31405)**

(5) **(Değişik:RG-24/2/2021-31405)** Firmalar, veri formunun Sisteme girişini Banka tarafından talimatla aksi belirtilmediği sürece Sistemin genel ağ adresi olan www.tcmbveri.gov.tr üzerinden gerçekleştirir.

(6) **(Değişik:RG-19/9/2018-30540)** Sistem kullanıcıları, Sistemin genel ağ sitesi üzerinden elektronik imza oluşturma aracı ile veya Sistemde belirlenen güvenlik adımları izlenerek kayıt olarak aktif kullanıcı olur. Sistemin MERSİS entegrasyonu ile firma ön bilgileri dolu olarak getirilir.

(7) **(Değişik:RG-24/2/2021-31405)** Banka, Sisteme ilişkin bildirim sürelerini, raporlama sıklığını, destek hizmet kuruluşunu, kullanıcıları, bildirim usulünü, veri formunu veya Sistem ile ilgili açıklama formunu gerektiğinde değiştirmeye ve özel hesap dönemi uygulayan firmalar, acz halindeki firmalar için durumlarının gerektirdiği uygulamaları tesis etmeye yetkilidir.

Kullanıcılara yapılacak bildirimler

MADDE 10 – (1) (Mülga:RG-24/2/2021-31405)

(2) Sistem kullanıcılarına, kullanıcı tanımlama ve veri girişleri ile ilgili doğrulama kodları, uyarılar, hatırlatmalar, onay bildirimleri ve benzeri bildirimler, Sistemden gönderilecek kısa mesaj ve/veya e-posta yolu ile yapılır.

(3) (Değişik:RG-24/2/2021-31405) Sistemde yapılacak değişiklikler, duyurular ve bildirimlere ilişkin talimatlar, Banka tarafından Sistemin genel ağ adresi üzerinden duyurulur. Banka, gerek gördüğü hallerde bunlara ilişkin olarak e posta ile de bildirim yapabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Bilgilerin korunması

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında toplanan bilgilerden kişisel ve özel nitelikte olanlar yayınlanamaz ve açıklanamaz.

Ceza hükümleri

MADDE 12 – (1) Veri bildiriminin yapılmaması, doğru veya eksiksiz gerçekleştirilmemesi veya olumsuz görüş verilmesini gerektiren durumların düzeltilmemesi hallerinde 1211 sayılı Kanununun 68 inci maddesi gereğince işlem başlatılabilir.

(2) (Mülga:RG-24/2/2021-31405)

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	17/2/2018	30335
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayısı
1.	19/9/2018	30540
2.	24/2/2021	31405

YÖNETMELİK

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

**DÖVİZ POZİSYONUNU ETKİLEYEN İŞLEMLERİN TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI TARAFINDAN İZLENMESİNE İLİŞKİN USUL VE
ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 17/2/2018 tarihli ve 30335 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c), (ç) ve (m) bentleri yürürlükten kaldırılmış, (d) bendinde yer alan “ve” ibaresi “veya” şeklinde, (f) bendi aşağıdaki şekilde, (j) bendinde yer alan “yetkilisi, denetçiyi” ibaresi “yetkilisini” şeklinde değiştirilmiştir.

“f) Finansal raporlama çerçevesi: Bankaca bildirimler için belirlenecek olan; Vergi Usul Kanununu, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğini, KGK düzenlemelerine göre uygulanan Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını, Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardını,”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “ilgili” ibaresinden sonra gelmek üzere “aylık” ibaresi eklenmiş ve aynı cümlede yer alan “hesap döneminden” ibaresi “aydan” şeklinde değiştirilmiş, aynı maddenin dördüncü ve altıncı fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“(3) Veri formu, belirlenen finansal raporlama çerçevesine uygun olarak aylık hesap dönemleri için hazırlanır. Bildirimler en geç müteakip ayın son gününe kadar tamamlanır.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “çapraz” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin üçüncü, beşinci ve yedinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“(3) Sistemin kullanıcıları Banka ve firmalardır.”

“(5) Firmalar, veri formunun Sisteme girişini Banka tarafından talimatla aksi belirtilmediği sürece Sistemin genel ağ adresi olan www.tcmbveri.gov.tr üzerinden gerçekleştirir.”

“(7) Banka, Sisteme ilişkin bildirim sürelerini, raporlama sıklığını, destek hizmet kuruluşunu, kullanıcıları, bildirim usulünü, veri formunu veya Sistem ile ilgili açıklama formunu gerektiğinde değiştirmeye ve özel hesap dönemi uygulayan firmalar, acz halindeki firmalar için durumlarının gerektirdiği uygulamaları tesis etmeye yetkilidir.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) Sistemde yapılacak değişiklikler, duyurular ve bildirimlere ilişkin talimatlar, Banka tarafından Sistemin genel ağ adresi üzerinden duyurulur. Banka, gerek gördüğü hallerde bunlara ilişkin olarak e posta ile de bildirim yapabilir.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “veya olumsuz görüş verilen durumların düzeltilmemesi” ibaresi ile aynı maddenin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 9 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10 – Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete’nin	
Tarihi	Sayısı
17/2/2018	30335
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete’nin	
Tarihi	Sayısı
19/9/2018	30540